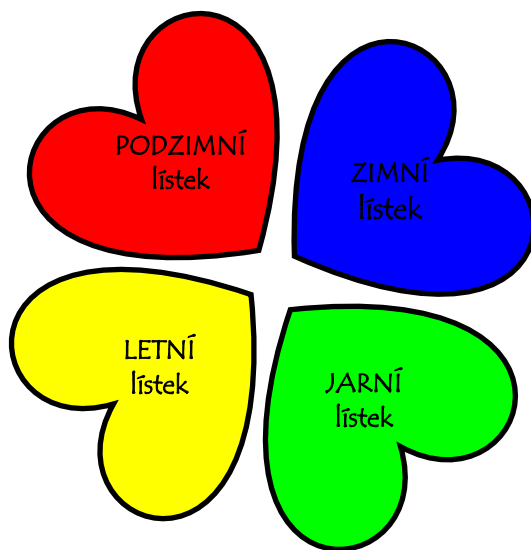


# ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

## *Krteček a jeho čtyřlístek*



**MATEŘSKÁ ŠKOLA Valašská Senice,**

okres Vsetín, příspěvková organizace

tel.: 571 447 566, IČO 70988587

email: [ms.valsenice@seznam.cz](mailto:ms.valsenice@seznam.cz)

Zpracoval: Bc. Miriam Drozdová

Účinnost: od 1. 9. 2017

Čj.: MS-VAL.SE/152/2017

## **Obsah:**

1. Identifikační údaje o mateřské škole .....	3
2. Charakteristika školy .....	4
3. Podmínky vzdělávání .....	5
3.1. Materiální a hygienické podmínky školy .....	5
3.2. Životospráva .....	5
3.3. Psychosociální podmínky .....	6
3.4. Organizace .....	7
3.5. Řízení mateřské školy .....	7
3.6. Personální a pedagogické zajištění .....	8
3.7. Spoluúčast rodičů .....	9
3.8. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními potřebami .....	10
3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných .....	10
3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	11
4. Organizace vzdělávání .....	17
4.1. Formy a metody práce .....	17
4.2. Překrývání učitelů .....	18
4.3. Kritéria pro přijímání dětí do MŠ .....	18
4.4. Organizace dne .....	18
5. Charakteristika vzdělávacího programu .....	19
5.1. Cíl programu .....	19
5.2. Vzdělávací oblasti .....	20
6. Vzdělávací obsah – integrované bloky .....	22
6.1. Mentální mapa ŠVP I – Podzimní lístek .....	24
6.2. Mentální mapa ŠVP II – Zimní lístek .....	29
6.3. Mentální mapa ŠVP III – Jarní lístek .....	34
6.4. Mentální mapa ŠVP IV – Zimní lístek .....	37
7. Evaluační systém .....	41

# **1. Identifikační údaje o mateřské škole**

**Název:** Mateřská škola Valašská Senice, okres Vsetín, příspěvková organizace

**Adresa sídla:** Valašská Senice č. p. 135, PSČ: 756 14

**Datum zařazení do sítě škol:** 1. 1. 2003

**Právní forma:** příspěvková organizace

**Zřizovatel:** Obec Valašská Senice

**Odpovědná osoba:** ředitelka Bc. Miriam Drozdová

**Telefon:** 571 447 566

**E-mail:** [ms.valsenice@seznam.cz](mailto:ms.valsenice@seznam.cz)

**Typ:** jednotřídní mateřská škola  
s celodenním provozem

**Kapacita:** 28 dětí

**Provozní doba:** 6:45 hod. - 15:30 hod. (pracovní dny)

**Identifikační číslo:** 70988587

## **Bankovní spojení:**

Bankovní spojení používané v KB: 867758610277/0100

Bankovní spojení pro platby zasílané z jiné banky do KB: 86-7758610277/0100

## **Škola sdružuje:**

- |                    |                |    |                |
|--------------------|----------------|----|----------------|
| 1. Mateřskou školu | kapacita dětí  | 28 | IZO: 120400642 |
| 2. Školní jídelnu  | kapacita jídel | 40 | IZO: 120400651 |

## **Využití zařízení pro jiné aktivity:**

- Organizování společných aktivit dětí a rodičů v rámci vzdělávacího programu (schůzky, besídky, sportovní akce...)
- Stravování cizích strávníků

## **2. Charakteristika školy**

Mateřská škola Valašská Senice byla zřízena jako příspěvková organizace

1. 1. 2003 Obcí Valašská Senice.

Budova školy se nachází u hlavní silnici vedle Obecního úřadu, což umožňuje neustálou spolupráci se zřizovatelem. Nedaleko stojí autobusová zastávka, která umožňuje dobré spojení s okolím. Dominantní je tu blízkost přírody - pole, louky a lesy, které pedagogové využívají k vycházkám a plnění cílů stanovených ve ŠVP.

Mateřská škola (MŠ) je jednotřídní s kapacitou 28 dětí. Součástí MŠ je školní jídelna (ŠJ) s maximální kapacitou 40 jídel. Ve ŠJ jsou připravována a vydávána i jídla pro cizí strávníky.

V účelově zařízené jednopodlažní budově se nachází třída s potřebným zázemím, herna, školní kuchyně, plynová kotelna, sklad, ředitelna, místnost pro vedoucí stravování, hygienické zařízení pro děti i personál a dětská šatna. U školy se rozkládá zahrada s chatkou a pískovištěm. Za MŠ je dětské hřiště. Interiér školky se snažíme neustále postupně vylepšovat (proběhla rekonstrukce hygienického zařízení pro děti, nová podlaha a koberec v herně, rekonstrukce skříní ve třídě, nové osvětlení v herně a v šatně pro děti, nová okna a dveře, nové pracovní stoly v kuchyni, atd.). Snažíme se obnovovat i vybavenost školy.

## **3. Podmínky vzdělávání**

### **3.1. Materiální a hygienické podmínky školy**

- Její technický stav je dostatečný, do budoucna budeme ve spolupráci se zřizovatelem usilovat o její další vylepšení (fasáda, nová střecha, rekonstrukce podlah ve třídě a v kuchyni, nový plot, vylepšení didakticko-herního materiálu, opravy a modernizace kuchyně).
- V přízemí se nachází jedna třída, ke které náleží šatna, hygienické zařízení pro děti se sprchovým koutem a herna. Dále pak kancelář ředitelky, kancelář vedoucí školního stravování, kuchyň s dvěma sklady, hygienické zařízení pro zaměstnance školy a plynová kotelná.
- Ředitelna je vybavena počítačem, kopírkou a scannerem. Vedoucí stravování má svůj počítač. Dále máme 1 notebook.
- Vybavení tříd je vhodné, estetické, hraček a pomůcek má MŠ dostatek. Děti se samy se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí MŠ (třída, herna, šatna, chodby).
- Ve třídě proběhla rekonstrukce nábytku, v herně se opravila podlaha a pořídil se nový koberec. Také se za pomoci nejen rodičů, ale i dobrovolníků a sponzorů zrekonstruovalo hygienické zařízení pro děti.
- Máme 1 hifi věž, elektronický klavír, žebřiny, trampolínu, pomůcky na cvičení (kameny, kruhy, šátky, mety, tunel, atd.).

### **3.2. Životospráva**

- Do MŠ přijímáme děti zdravé, bez zjevné známky onemocnění.
- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava.
- MŠ je zapojena do projektu Zdravá školní jídelna.
- Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne v MŠ.
- Mezi jednotlivými pokrmy jsou vhodné intervaly.
- Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se správnému stravování a stolování.
- Dětem předkládáme dostatek ovoce a zeleniny.

### **3.3. Psychosociální podmínky**

- Pravidelný denní řád je flexibilní, umožňuje organizaci činnosti dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a přání dětí a aktuální situaci, všechny činnosti jsou prováděny s přiměřeným klidem.
- Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku, výjimkou je mráz -10 stupňů, náledí, silný vítr, déšť, inverze – pak mají děti zajištěn dostatek pohybu i v MŠ.
- Spací aktivity jsou upraveny dle individuálních potřeb dítěte. Je jim nabídnut poslech pohádky, ukolébavky, hádanky, hry na některý hudební nástroj, společná relaxační cvičení...
- Nově přichozím dětem je umožněn adaptační režim.
- Všichni zaměstnanci MŠ vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.
- Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti.
- Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do jistých mezí, hranice je stanovena v dodržování určitých stanovených pravidel.
- Převažuje pozitivní hodnocení, pochvala, podporujeme u dětí vlastnosti nebát se, pracovat samostatně a tvořivě, důvěřovat si, být ohleduplný a umět nabídnout svoji pomoc ostatním.
- Učitelky se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně je ovlivňují (prevence šikany).
- Mezi školou, dětmi a rodiči je úzká spolupráce.

### **3.4. Organizace**

- Činnosti probíhají individuálně, skupinově i frontálně.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro volnou hru.
- Při řízených činnostech dochází k obměnám, dětem je předkládán pestrý program.
- MŠ je s celodenním provozem pondělí až pátek od 6.45 do 15.30 hodin.

### **3.5. Řízení mateřské školy**

- Školní vzdělávací program na téma „Krtěček a jeho čtyřlístek“ obsahuje:
  - 1) Identifikační údaje o Mateřské škole
  - 2) Charakteristika školy
  - 3) Podmínky a organizace vzdělávání
  - 4) Charakteristika vzdělávacího programu
  - 5) Cíl programu
  - 6) Vzdělávací oblasti
  - 7) Vzdělávací obsah
  - 8) Mentální mapa ŠVP
  - 9) Formy a metody práce
  - 10) Školní vzdělávací program pro děti mladších tří let
  - 11) Evaluační činnosti
- Přílohy:
  - Příloha č. 1 – Záznam evaluace podmínek vzdělávání
  - Příloha č. 2 – Autoevaluační dotazník učitelky MŠ
  - Příloha č. 3 – Záznam evaluace funkčnosti ŠVP a jeho souladu s RVP PV
  - Příloha č. 4 – Záznam evaluace integrovaného bloku
  - Příloha č. 5 – Záznam evaluace TVP
  - Příloha č. 6 – Dotazník pro rodiče
  - Příloha č. 7 – Diagnostika dítěte (přiložena v matrice)
- Dokumentace MŠ obsahuje tyto dokumenty a směrnice:
  - Školní vzdělávací program
  - Provozní řád mateřské školy

- Organizační řád mateřské školy
- Školní řád
- Pracovní řád
- Individuální vzdělávací plány
- Vnitřní platový předpis
- Směrnice o FKSP
- Směrnice k zajištění BOZP
- Zápisy o každoročních prověrkách BOZP
- Zápisy o každoročním školení pracovníků z oblasti BOZP
- Provozní řád zahrady
- Provozní řád
- Provozní řád školní jídelny
- Směrnice k poskytování OOPP
- Traumatologický plán a zajištění první pomoci
- Spisový a skartační řád
- Požární knihu
- Knihu úrazů dětí a dospělých
- Požární řád
- Třídní knihy
- Matrika s evidenčními listy dětí
- Přehled docházky

### **3.6. Personální a pedagogické zajištění**

- ve škole pracují pedagogové, administrativní a provozní zaměstnanci
- rozsah povinností zaměstnanců, vymezení jejich práv a odpovědností stanoví pracovní smlouvy, popisy práce, organizační a pracovní řád školy
- přímá pedagogická činnost ve třídě je rozvržena tak, aby bylo možné co největší souběžné působení v náročnějších částech dne. Personálně může být třída posílena o chůvu.

*Personální obsazení:*

- viz. příloha č. 1 tohoto ŠVP PV



### **3.7. Spoluúčast rodičů**

- Pedagogové individuálně s rodiči spolupracují, informují je o pokrocích a problémech dítěte
- Několikrát ročně jsou pořádány akce školy s rodiči, např. třídní schůzky, konzultace, besídky, dílničky, karneval, rozsvěcování vánočního stromu, apod.)
- Nejdůležitější spolupráce s rodiči je během počáteční adaptace dítěte. Rodiče s dětmi zveme k návštěvě a prohlídce MŠ. Stejně jako dítě i rodiče musí získat důvěru k celému kolektivu MŠ.
- Předání základních informací o dítěti, jeho zdravotním stavu a chování je nezbytné pro dobrý start docházky dítěte.
- Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost jejich informací (informace o rodině a dětech jsou důvěrné, pracují s nimi pouze učitelky ve třídě, popř. ředitelka školy). Učitelky jednájí s rodiči ohleduplně a taktně.
- Také rodiče potřebují být informováni o životě školy. Základní informace jsou umístěny na nástěnce, průběžné informace a aktuality jsou na informační tabuli, vše je zároveň zveřejněno na webu MŠ. Nástěnky v šatně dětí a výzdoba v prostoru MŠ jsou zase zdrojem informací např. o tom, co děti vytvořily, na čem spolupracovaly.
- Z akcí pořizujeme fotografie, které zveřejňujeme na webu MŠ.
- Na začátku školního roku se rodiče setkávají na rodičovské schůzce, kde je seznamujeme se školním řádem, způsobem přihlašování a odhlašování obědů po nemoci, se způsobem platby za předškolní vzdělávání a stravování.
- Projednáváme různé návrhy a připomínky všech zúčastněných na životě školy. Rodiče jsou vždy požádáni o návrhy, nabídku vlastní pomoci, využití svých možností na pomoc škole.
- Rodičům nabízíme spolupráci s odborníky ze SPC, PPP, s klinickým logopedem.
- Rodiče zveme kdykoliv k návštěvě školy.
- Považujeme za přínosné, když se rodiče s učitelkou domluví a pomohou zorganizovat netradiční (méně častou) činnost pro děti, mohou se zapojovat podle svých zájmů do různých projektů mateřské školy – pečení a zdobení perníků, vyrábění předmětů z keramiky, apod.

- Rodiče mají možnost pomáhat při organizaci akcí školy, účastnit se jich, doprovázet děti na akce školy – rozsvěcování vánočního stromu, karneval, pohádkový les, školní výlet, apod.

### **3.8. Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**

V naší mateřské škole se jedná o integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami formou začlenění dítěte mezi ostatní zdravé děti. Pro děti se SVP jsou vytvářeny materiální podmínky s ohledem na specifika konkrétního dítěte (zajištění kompenzačních pomůcek, didaktických pomůcek, dalšího materiálního vybavení...). Jsou zcela respektovány individuální potřeby dítěte (uzpůsobení jídelníčku, flexibilní denní řád, potřeba aktivit, odpočinku...). Učitelé vedou ostatní děti k tomu, že všechny děti mají rovné postavení, že je třeba navzájem si pomáhat a že i s ohledem na konkrétní postižení jsou si všichni rovni. Organizace dne a plánování činností jde v souladu s mírou postižení a individuálních potřeb dítěte. Mateřská škola spolupracuje s rodiči dítěte – zprostředkovává kontakty s poradenským zařízením, učitelky pravidelně komunikují s rodiči o vývoji a pokrocích dítěte. Pro děti se SVP je zajištěn asistent pedagoga nebo osobní asistent, vždy ve spolupráci s PPP či SPC. Ředitelka absolvovala kurz logopedické prevence. V případě potřeby jsme připraveny vzdělávat se v dané oblasti formou DVPP.

### **3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných**

Vyhledávání dětí nadaných probíhá zejména pomocí pozorování a zpracovávání pedagogické diagnostiky. Při zjištění faktu, že by se mohlo jednat o nadané dítě, je nejprve vypracován Plán pedagogické podpory podle individuálních potřeb dítěte. Nejdéle po třech měsících je navázána spolupráce s PPP či SPC k dalšímu odbornému posouzení. O všech krocích jsou informováni i zákonní zástupci dítěte. Po stanovení diagnostiky probíhá stimulace rozvoje nadaného dítěte, a to prostřednictvím didaktických materiálů a různých pomůcek (doporučení poradenského zařízení). Mateřská škola vyhodnocuje pokroky dítěte a dává zpětnou vazbu rodičům, pokroky konzultuje i nadále s odborníky.

### **3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let**

Učitelé se v rámci možností překrývají. Pro posílení pedagogického personálu byla přijata chůva, která spolupracuje s učiteli, pomáhá zejména při sebeobsluze, se zajištěním osobní hygieny dětí, stravování a dohledu při hře. Chůva je zaměstnána v rámci projektu „Výzva 22 na MŠ Valašská Senice“, registrační číslo: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16\_022/0001955. Její pracovní doba je od 7.30 do 11.30 hodin.

Režim dne je upraven s ohledem na potřeby dětí. Největší prostor je věnován volné hře, kdy je dětem k dispozici chůva. Pro pobyt venku je využívána zahrada MŠ, jsou voleny krátké procházky do okolí MŠ, zejména po polních cestách. Všechny činnosti jsou voleny s ohledem na věk dětí, pokud pracujeme s celou skupinou (třídou), tyto děti se účastní aktivit pouze kratší dobu. Děti mají dostatek času na odpočinek.

Hračky a pomůcky pro tyto děti jsou ve spodních skříňkách a viditelně umístěné. Postupně jsou dokupovány hračky a pomůcky, které jsou vhodné pro děti od dvou let. Drobný materiál a pomůcky, které by mohly být nebezpečné, jsou umístěny tak, aby k nim tyto děti neměly přístup (vyšší police, uzavřené skříňky).

Individuální výchovná péče o svěřené děti do tří let věku je zaměřena na rozvoj rozumových a řečových schopností, pohybových, pracovních, hudebních, výtvarných schopností a kulturně hygienických návyků přiměřených věku dítěte. Zajišťování bezpečnosti a zdraví dětí, jejich pobytu na čerstvém vzduchu, spánku v odpovídajícím hygienickém prostředí a osobní hygieny dětí, včetně poskytování první pomoci.

#### **DÍTĚ A JEHO TĚLO:**

- fyzický vývoj dítěte je ve dvou letech stále u osvojení dokonalého udržení rovnováhy, chůze je již čistá. Dítě se pouští do nebezpečných situací, vědomí nebezpečnosti není ještě na stejné úrovni s jeho fyzickými schopnostmi. Proto je třeba neustálý dohled!!! Postupně poznává vlastní tělo. Dovede pojmenovat jeho jednotlivé části. Zlepšuje se koordinace činností mezi očima a rukama.

- **očekávané výstupy:**

- SEBEOSLUHA A SAMOSTATNOST:

- ✓ používání WC s pomocí
- ✓ umyje si samo ruce, utře se
- ✓ na upozornění se vysmrká
- ✓ spolupracuje při oblékání a svlékání
- ✓ jí samo lžičkou
- ✓ napije se samo z hrnečku

- HRUBÁ MOTORIKA:

- ✓ dobře chodí
- ✓ dobře běhá
- ✓ s oporou vystupuje a sestupuje po schodech
- ✓ skáče snožmo
- ✓ krátkou chvíli se udrží na jedné noze
- ✓ udělá několik kroků po špičkách
- ✓ skáče z malé výšky
- ✓ hraje si s míčem, kopne do míče

- JEMNÁ MOTORIKA:

- ✓ střídavě používá obě ruce
- ✓ horizontálně řadí předměty k sobě
- ✓ staví věže
- ✓ skládá, rozebírá, ukládá předměty
- ✓ různě manipuluje s předměty
- ✓ zkouší malování prsty

- SPONTÁNNÍ KRESBA:

- ✓ čáranice

## DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA:

- ve dvou letech má dítě vybudovanou určitou úroveň nezávislosti, učí se mluvit, věnuje tomu mnoho času a energie, učí se zachovávat hygienické návyky, to vyžaduje psychickou, intelektovou a citovou vyzrálost dítěte. Období negativismu je na ústupu, dítě je klidnější, přesto jsou jeho emoce ještě dost labilní. Postupně se stává velmi citlivé a milé, mnohem lépe mu rozumíme. Velmi rádo s něčím pomáhá, má vybudováno mnoho zvyků a upíná se na drobné rituály, které mu pomáhají rozvíjet sebedůvěru a utvrdit si bezpečnou představu o okolním světě. Začíná si osvojovat pravidla ve skupině, snaží se je dodržovat a jejich dodržování vyžaduje od ostatních. Je schopné rozlišovat předměty podle barvy, tvarů, uspořádat nebo vyjmenovat několik prvků. Do svých objevů zapojuje také schopnost logického myšlení /prozkoumává nové věci a místa, rozebírá různé předměty, objevuje/. Mnoho vět začíná slovem „JÁ“. Věty už mají správnou gramatickou strukturu a jsou mnohem srozumitelnější. Na ostatních si ověřuje jakou má moc. V jednu chvíli je dítě poslušné a milé, ale za chvíli může být panovačné a nepoddajné. Nechce rozhodovat jen za sebe, ale také za druhé. Protože jen obtížně přistupuje na vyjednávání nebo naslouchání druhému, řeší tyto situace občas záchvaty vzteku nebo vzdorem. Je dobré dítěti **důvěřovat** – respektovat jeho touhu po svobodě a přání dělat samo to, co je v jeho možnostech. Poskytnout mu **pevné a bezpečné zázemí** – ocení, když dospělí dokážou odolávat jeho rozmarům, nedovolí mu vždycky prosadit svou a stanoví mu rozumné hranice. A to je základ, který dítěti poskytne pocit bezpečí a jistoty. Je důležité být důsledným.
- ŘEČ:
  - na začátku tohoto období se dítě ptá na věci, které nezná, opakuje jejich názvy. Zdokonaluje se paměť. Dítě potřebuje dostatek času, aby se mohlo vyjádřit. Postupně se řeč rychle vyvíjí. Na konci tohoto období dítě klade mnoho otázek. Protože je dítě v tomto období velmi citlivé na kouzlo slov, na jejich zvukomalebnost, je to doba vhodná na čtení poezie, na vymýšlení básniček a říkanek, na hry se slovy.

- **očekávané výstupy:**

- ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ A PAMĚŤ:
  - ✓ třídí předměty podle pokynů
  - ✓ řadí předměty podle pokynů
  - ✓ porovnává předměty
- ŘEČ:
  - ✓ pojmenuje některé věci na obrázku
  - ✓ ukáže na obrázku činnost
  - ✓ správně používá slova „ano, ne“
  - ✓ má zájem o obrázkové knížky, příběhy
- SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ A PAMĚŤ:
  - ✓ dítě napodobuje hlasy zvířat na obrázku
  - ✓ dítě opakuje, co slyší
  - ✓ doplňuje jednotlivá slova ve verši
  - ✓ naučí se krátké říkadlo

### **DÍTĚ A TEN DRUHÝ:**

- ve hře batolete je velká proměnlivost, ale silná zaujatost, radost, neochota se svojí hrou přestat, touha se k ní vracet a určité fragmenty z ní neustále opakovat. Z manipulační hry se postupně stává konstruktivní, z napodobivé námětová, protože dítě je schopno postupně postihnout a ve hře prozkoumávat větší celky, začlenit více zkušeností a dovedností, naplňovat určitý vnitřní záměr. Hra v tomto věku buduje svět představ a fantazie, který se následně s velkou vehemencí uplatňuje v dalším období vývoje dítěte. Děti si rády naplno hrají převážně samostatně a tento individualismus není dobré omezovat nebo se ho snažit rychle překlenout. To neznamená, že mu ostatní děti nejsou přínosem a inspirací. V námětových hrách je dítě kolem třetího roku schopné reprodukovat řetěz činností, které odpozovalo, dokáže připisovat předmětům náhradní význam, používat určitou symboliku. V konstruktivních hrách v této době pojmenovává po dokončení své výtvoř, někdy vyslovuje záměr svých konstruktivních pokusů ještě před započítím

činnosti, ale často ho několikrát v průběhu tvorby mění. Soustředěnost na tuto činnost je krátká a je závislá i na mnoho vnějších okolnostech.

Před třetím rokem si hraje dítě nejčastěji samostatně a má-li možnost, pozoruje hru druhých. Je v tomto věku plně koncentrované na sebe, zajímá se o druhé, ale nemá potřebu se s někým porovnávat.

- **očekávané výstupy:**

- HRA:
  - ✓ staví si z kostek
  - ✓ hraje si s pískem
  - ✓ zapojuje se do pohybových her

## **DÍTĚ A SPOLEČNOST**

- v období po dosažení dvou let je dítě po všech stránkách tvorem společenským. i když si ještě hraje většinou vedle ostatních dětí než s nimi, začíná se ve společnosti ostatních dětí cítit dobře. Ačkoli má dítě rádo kontakty s vrstevníky a vyhledává je, ještě si neumí počínat dobře ve vztazích. Dítě si vytváří jen krátkodobé a často konfliktní vztahy. Stále ovšem rádo vyhledává společnost dospělých a chce se zapojovat do jejich činností. Ke konci tohoto období se míra konfliktů mezi dětmi snižuje díky tomu, že se zlepšuje vyjadřování.

- **očekávané výstupy:**

- SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI:
  - ✓ dokáže se odloučit od matky
  - ✓ napodobuje správné společenské chování – pozdravit, poděkovat
  - ✓ porozumí běžným pokynům

## **DÍTĚ A SVĚT**

- dítě přirozeně pozoruje blízké prostředí a život v něm, učí se zacházet s předměty, se kterými se běžně setkává. Je třeba vysvětlovat dítěti, co se děje ve světě, který ho obklopuje, pomocí jednoduchých vět. Neomezovat se jen na pojmenování věcí, ale také vyprávět, k čemu slouží, jak se s nimi zachází. Říkat dětem přesné názvy zvířat, rostlin apod.
  
- **očekávané výstupy:**
  - orientuje se ve známém prostředí



## **4. Organizace vzdělávání**

- jednotřídní MŠ s kapacitou 28 dětí

### **4.1. Formy a metody práce**

#### **Formy práce**

Organizační formy, které jsou vnějším uspořádáním procesu vyučování a podmínek, jež využíváme a při kterých realizujeme obsah vzdělávání, jsou následovné.

##### **Podle vztahu k osobnosti žáka**

- Individuální vyučování.
- Práce ve dvojicích.
- Kooperativní učení.
- Hromadné vyučování.
- Týmová práce.

##### **Podle charakteru výukového prostředí**

- Výuka ve třídě.
- Na vycházkách, kdy využíváme pozorování činnosti lidí, dějů, zvířat, objektů.
- Na školní zahradě, či jiném praktickém přirozeném prostředí.

#### **Metody práce**

Každá metoda předpokládá stanovení cíle a činnosti směřující k dosažení tohoto cíli. Ve výchovně vzdělávacím procesu využíváme metody.

- Prožitkové, situační, činnostní učení, (nejvhodnější z metod v MŠ).
- Pozorování předmětů, jevů.
- Konkrétní předvádění (činnosti, modelů, předmětů, obrázků).
- Improvizace.
- Demonstrace.
- Návuk pohybových a pracovních dovedností.
- Výtvarné činnosti aj.

#### **4.2. Překrývání učitelů**

Působení dvou učitelů je zajištěno následovně:

- při ranní směně ředitelky, kdy probíhají spontánní hry, volné hry, úklid oddělení, řízená činnost dětí, oblékání dětí ven
- při odpolední směně ředitelky, kdy probíhá převlékání dětí z venku, hygiena, stolování, převlékání dětí
- při pobytu venku se 2 učitelé překrývají dva dny v týdnu

#### **4.3. Kritéria pro přijímání dětí do MŠ**

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou a směrnicí ředitelky školy, která nastavuje kritéria pro přijímání dětí.

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ jsou vyvěšena na úřední desce MŠ a na webových stránkách [www.msvalasskasenice.cz](http://www.msvalasskasenice.cz).

#### **4.4. Organizace dne**

Organizace dne je dostatečně pružná, čas jednotlivých činností je pouze orientační, umožňuje reagovat aktuální potřeby a možnosti dětí. Dodržujeme pouze čas jídel.

06.45 – 08.00	scházení dětí do MŠ <i>(volné hry, individuální činnosti, spontánní hry, skupinové hry; podněcování dětí k vlastní aktivitě)</i>
08.15 – 08.30	ranní svačinka <i>(upevňování hygienických návyků, návyky při stolování)</i>
08.30 – 09.00	volné hry dětí, spontánní činnosti, úklid oddělení
09.00 – 10.00	řízená činnost, pohybová aktivita, komunikativní kruh <i>(činnost zaměřená na prožitkové učení a vzdělávání dětí, vedená učitelkou podle plánu)</i>
10.00 – 11.15	pobyt venku <i>(spontánní aktivity dětí na zahradě, hřišti, na procházce, v lese)</i>
11.30 – 12.00	oběd

12.00 – 14.00	<i>(děti jsou vedeny k samoobsluze a správnému stolování)</i> odpočinek <i>(poslech pohádky, relaxace na lehátku, ukolébavky, odpolední klid)</i>
14.00 – 14.30	odpolední svačinka <i>(hygiena, vedení dětí k samostatnosti, sebeobsluze)</i>
14.30 – 15.30	odpolední zájmová činnost <i>(spontánní hry dětí, zájmová činnost, rozcházení dětí)</i>

## **5. Charakteristika vzdělávacího programu**

Školní vzdělávací program vychází z rámcových cílů a pěti oblastí stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Velmi důležitá je vzájemná propojenost jednotlivých oblastí. Prioritním cílem předškolního vzdělávání je rozvíjet celou osobnost dítěte, vést děti ke zdravému životnímu stylu a uspokojovat jeho tělesné a duševní potřeby.

Pedagogové se snaží prostřednictvím vzdělávacího programu podporovat individuální rozvojové možnosti dětí a tím vytvářet co nejlepší předpoklady pro pokračování v jejich dalším vzdělávání. Individuální rozdíly u dětí, stejně jako rozdíly v jejich vzdělávacích výkonech jsou vnímány jako přirozené. Úkolem pedagogů, kteří působí na dítě v průběhu předškolního vzdělávání, není vyrovnávat výkony dětí, ale vyrovnat jejich vzdělávací šance.

### **5.1. Cíl programu**

Cílem je vychovat dítě co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a zodpovědně jednat, ochotně přijímat, ale také dávat a aktivně čelit problémům, které život přináší. Snahou je utváření důležitých kompetencí potřebných pro život, jako jsou:

- **Zdravé sebevědomí a sebejistota**
- **Schopnost být samo sebou**

- **Schopnost přizpůsobit se kulturní společnosti**
- **Schopnost celoživotnímu učení**

Školní vzdělávací program je sestaven tak, aby respektoval hlavní cíle předškolního vzdělávání:

- **Rozvoj dítěte a jeho schopnosti učení.**
- **Osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost.**
- **Získání osobní samostatnosti, schopnost projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.**

## **5.2. Vzdělávací oblasti**

Školní program vychází z pěti vzdělávacích oblastí rozvoje dítěte a jeho kompetencí. Tyto oblasti jsou vzájemně provázány a vytvářejí komplexně fungující celek.

### **5.1.1. Dítě a jeho tělo**

Záměrem v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

### **5.1.2. Dítě a jeho psychika**

Záměrem v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

### **5.1.3. Dítě a ten druhý**

Záměrem v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

### **5.1.4. Dítě a společnost**

Záměrem v oblasti sociálně – kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních a i duchovních hodnot, světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

### **5.1.5. Dítě a svět**

Záměrem v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím po globální problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy prootevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

## **6. Vzdělávací obsah – integrované bloky**

Školní vzdělávací program naší mateřské školy nese název „ **Krteček a jeho čtyřlístek**“. Vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, doplněného o konkretizované očekávané výstupy, které jsou rovněž přílohou tohoto vzdělávacího dokumentu.

Vzdělávací program je uspořádán do čtyř integrovaných bloků v návaznosti na roční období.

### **I. Integrovaný blok – Podzimní lístek**

### **II. Integrovaný blok – Zimní lístek**

### **III. Integrovaný blok – Jarní lístek**

### **IV. Integrovaný blok - Letní lístek**

Jednotlivé tematické bloky představují lístky. Každý lístek je jedno roční období, a činnosti s ním spojené. Děti provází příběh krtečka – prožívají s ním, jak roste, učí se novým věcem, co se děje s krtečkem a jeho kamarády v jednotlivých obdobích roku. Krteček jako průvodce učí děti úctě k přírodě, učí je poznávat její krásy a koloběh jejího života.

Krtečkův příběh začíná v momentě, kdy se od mámy z pelišku dostane mezi děti ve školce, společně s dětmi poznává nové prostředí, nové kamarády a režim školky spolu s celou podzimní tematikou. A na konci roku z něho máme už velkého silného krtečka, který se toho hodně naučil, poznal nové kamarády, zesílil a dělá krtečkovým rodičům jen a jen radost a neohroženě se vydá vstříc prázdninám – tak jako děti.

Jednotlivé bloky jsou pro děti motivovány, logicky na sebe navazují, ale jsou na tolik variabilní, že se učivo prolíná.

Program se zaměřuje na témata dětem blízká, na vše, co mohou vidět, pozorovat, vyzkoušet si. Jsou vedeny ke slušnému chování (poděkovat, poprosit, pozdravit), k lásce k rodičům, sourozencům, k pěkným vztahům ke kamarádům, k ohleduplnosti, k úctě k dospělým lidem, k práci, k uměleckým hodnotám, k

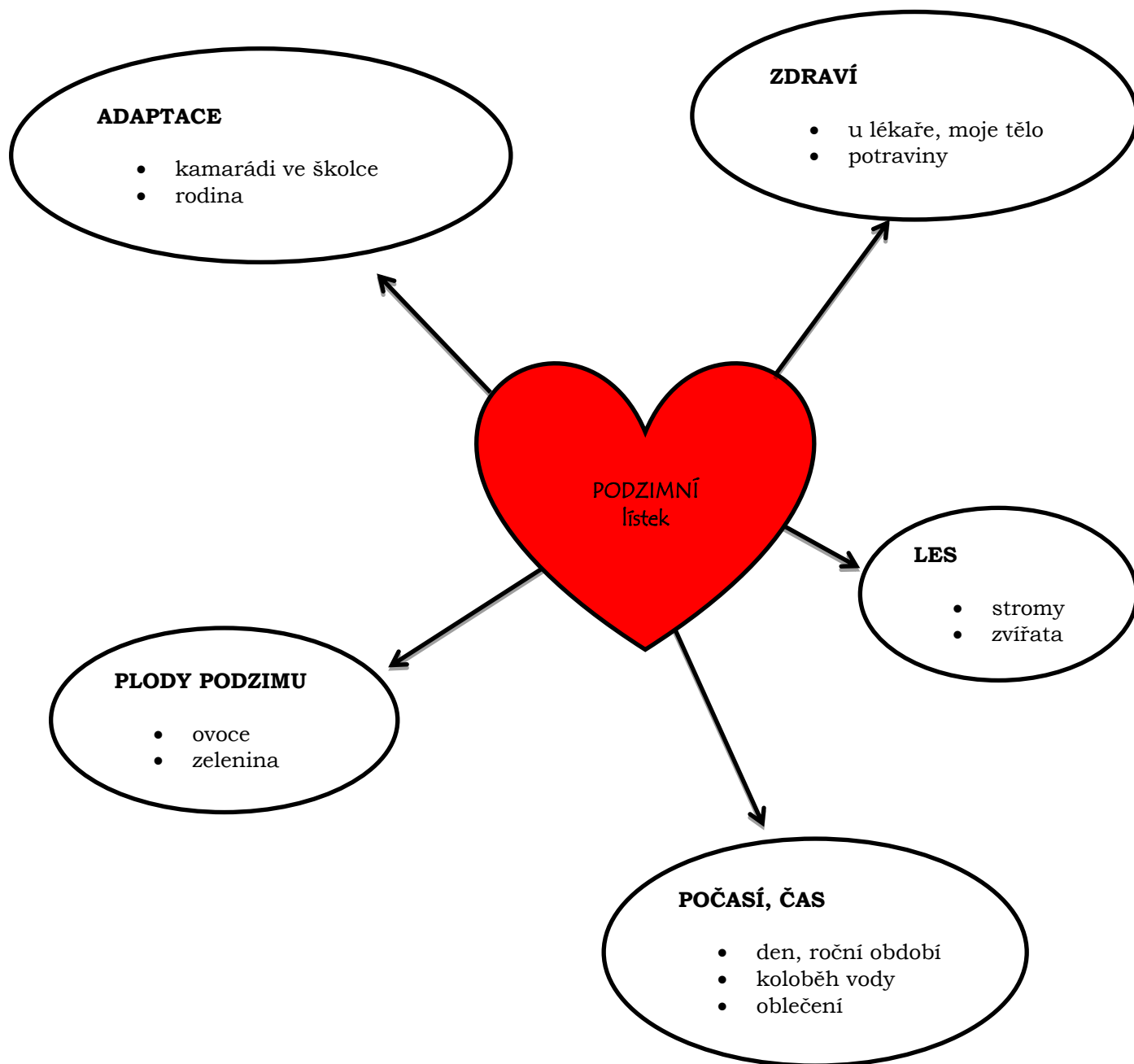
majetku svému i ostatních, k optimistickému ladění, k lásce k vesnici, ve které bydlí, k naší republice a celé Zemi. Cílem je vštípit dětem touhu po objevování, což je základ pro vstup do školy a celého života. Zaměřujeme se na samostatnost (sebeobsluha) a různé potřebné dovednosti, na grafomotorické cviky, snažíme se o navázání pozitivního vztahu s každým dítětem, zprostředkovávat dětem příjemné citové prožitky.

Seznamují se s mnoha pohádkami, rozlišují dobro a zlo.

## 6. 1. MENTÁLNÍ MAPA ŠVP I

### - **PODZIMNÍ lístek**

(září, říjen, listopad)





## 6.1.1. Integrovaný blok – PODZIMNÍ lístek

### Dílčí cíle

- Postupná adaptace nově příchozích dětí v mateřské škole, navazování dětských přátelství.
- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- Získání relativní citové samostatnosti
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování, apod.).
- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Uvědomění si vlastního těla.
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.

### Vzdělávací nabídka

- Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy.
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě.
- Každodenní provádění pravidelně se opakujících úkonů, hygieny, stolování, sebeobsluhy.
- Pravidelné vykonávání určité povinnosti (úklid hraček, prostírání, skládání oděvů).
- Různorodé společenské a skupinové aktivity (manipulační, konstruktivní hry, výtvarné činnosti).
- Aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, spolupráce, pomoc, tolerance) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost).
- Aktivity podporující sblížení dětí, podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi.
- Pohybové hry a dramatická cvičení např. na jména.
- Autoportrét (dle individuálních, rozvojových a věkových možností).

- Hry přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého.
- Prohlížení fotografií dětí, sourozenců, rod. příslušníků.
- Sledování pohádek, příběhů, obohacujících citový život dítěte-cvičení v projevování citů, zvláště kladných.
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi).
- Dramatické hry.
- Hry zaměřené k poznávání společenských rolí (např. námětové hry na rodinu).
- Hudebně pohybové hry.
- Taneční sestavy.
- Dechová cvičení.
- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky).
- Nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybu těla na místě).
- Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací).
- Obkreslování postavy, otisk části těla, prohlížení v zrcadle.
- Spontánní hra, činnosti zajišťující spokojenost radost, veselí, pohodu, úkoly s viditelným výsledkem.
- Dramatická cvičení (např. na vnímání vlastního těla, soustředění se na tělo, pohyb na orientaci v prostoru).
- Hry zaměřené na rozvoj řeči (jazykové hry, gymnastika mluvidel, artikulační cvičení, dechová cvičení, skládání rýmů).
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.
- Smyslové hry.
- Prohlížení, čtení knížek, čtení obrázků v textu.
- Hry a činnosti zaměřené rozlišování, poznávání zvuků, užívání gest.
- Manipulace s předměty a zkoumání vlastností.
- Konkrétní operace s materiálem, (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání).
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností.
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- Komunitní kruh.
- Oslavy narozenin, svátků.

### **Konkretizované výstupy**

- Pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník).
- Přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ).
- Respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých.

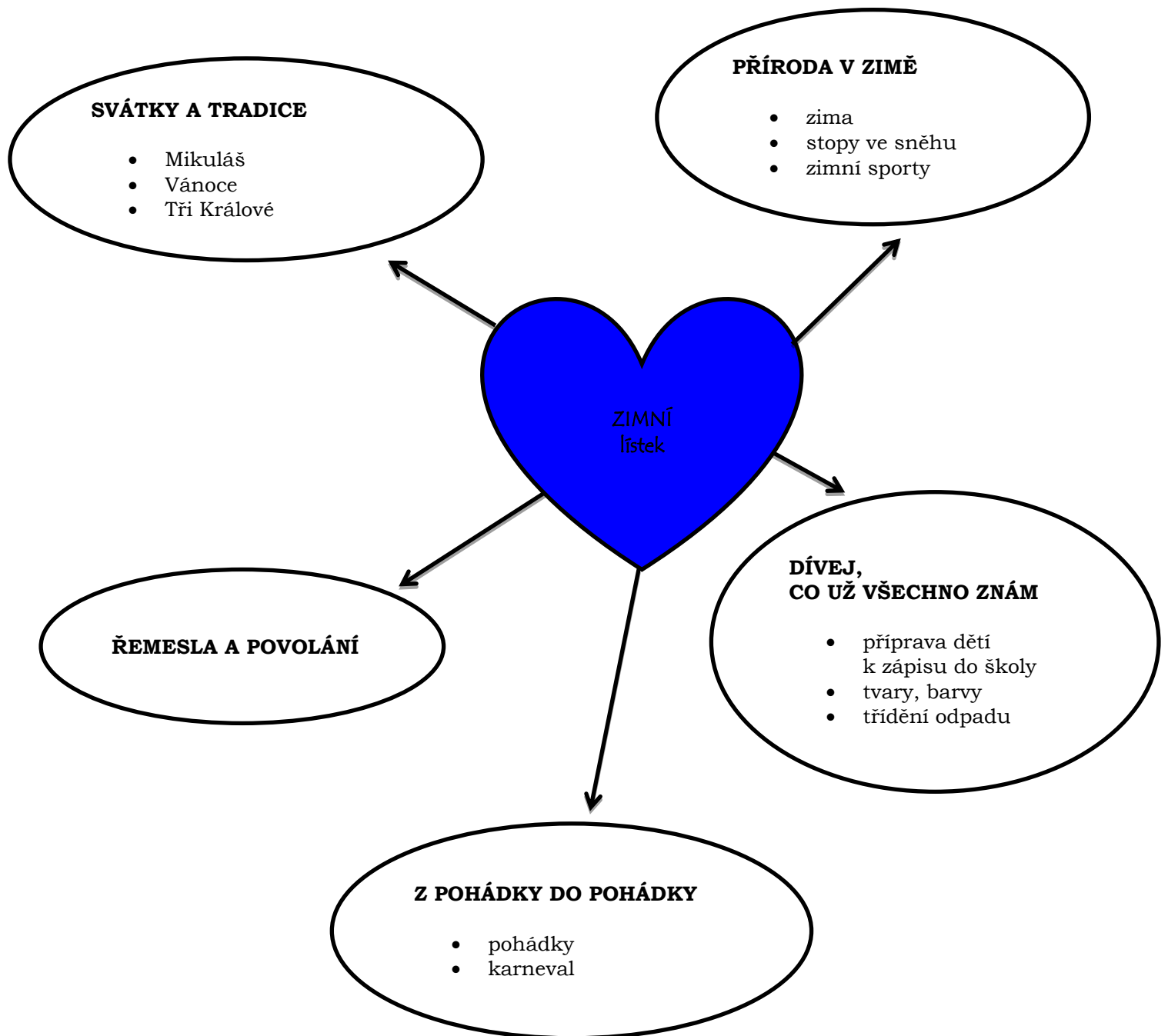
- Uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je.
- Umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci.
- Nebát se požádat o pomoc, radu.
- Přijímat pokyny.
- Plnit činnosti podle instrukcí.
- Chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě).
- Orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování.
- Navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem).
- Spolupracovat s dospělým.
- Respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky).
- Pohybovat se bezpečně ve skupině dětí.
- Orientovat se v prostoru podle slovních pokynů.
- Postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky.
- Udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce.
- Pochopit funkci rodiny a jejich členů.
- Přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů.
- Pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více).
- Pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus.
- Pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku - předškoláci).
- Kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů.
- Zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou).
- Pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek).
- Mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách.
- Znat většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa).
- Dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené).
- Dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty).
- Odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin).
- Zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky.

- Orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne).
- Rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu).
- Rozlišovat roční období - podzim a jeho charakteristické znaky.
- Tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zapouštět barvy do klovatiny).
- Rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie.
- Spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného.
- Rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení).
- Porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrídít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti).
- Umět řešit labyrinty (sledovat cestu).
- Projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat.
- Verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle).
- Jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí.
- Přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese.
- Přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek).
- Všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se).
- Porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost).
- Zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby.
- Vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše).
- Orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchod, zastávka, hřiště, obecní úřad, knihovna, hasiči, koupaliště, Severka).
- Zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují.
- Zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), Proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování.
- Znáť, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, dešť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí.
- Spoluvytvářet pohodu prostředí (cíťit se spokojeně a bezpečně).
- Cťít oslavy narozenin, svátků, slavností.

## 6.2. MENTÁLNÍ MAPA ŠVP II

### - ZIMNÍ lístek

(prosinec, leden, únor)



## 6.2.1. Integrovaný blok – ZIMNÍ lístek

### Dílčí cíle

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.
- Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání.
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.
- Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

### Vzdělávací nabídka

- Sledování, čtení pohádek a příběhů obohacujících citový život.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).
- Samostatný slovní projev na určité téma.
- Návštěva divadelních představení.
- Vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo.
- Hry se svým stínem.
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.

- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen.
- Činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci.
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.).
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce).
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině.
- Pohybové hry k rozvoji koordinace pohybu a rozvoji hrubé motoriky.
- Hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání.
- Rozhovor, diskuse, monolog, dialog.
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další).
- Dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.).
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.
- Pohybové hry motivované říkankami.
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty.
- Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy).
- Pečení vánočních perníčků, cukroví, zdobení.
- Oslavy narozenin.
- Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.
- Sáňkování, bobování.
- Návštěva Betlému v Horní Lidči

### **Konkretizované výstupy**

- Zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení.
- Pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu).
- Upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje.
- Tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím.
- vést stopu tužky při kresbě, apod.
- Napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena.

- Pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník).
- Samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky- předškoláci.
- Vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat).
- Spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií.
- Rozkládat slova na slabiky.
- Chápat jednoduché hádanky a vtipy.
- Poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu.
- Sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat.
- Předat vzkaz.
- Rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky.
- Rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto).
- Soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint).
- Udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech.
- Vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova.
- Pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)
- Dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu).
- Vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.).
- Vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii).
- Experimentovat s výtvarně netradičními materiály.
- Využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí.
- Poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvořky (např. použít nějaký symbol).
- Napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.).
- Napodobit některá písmena, číslice.
- Rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět.
- Rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat.
- Rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník.

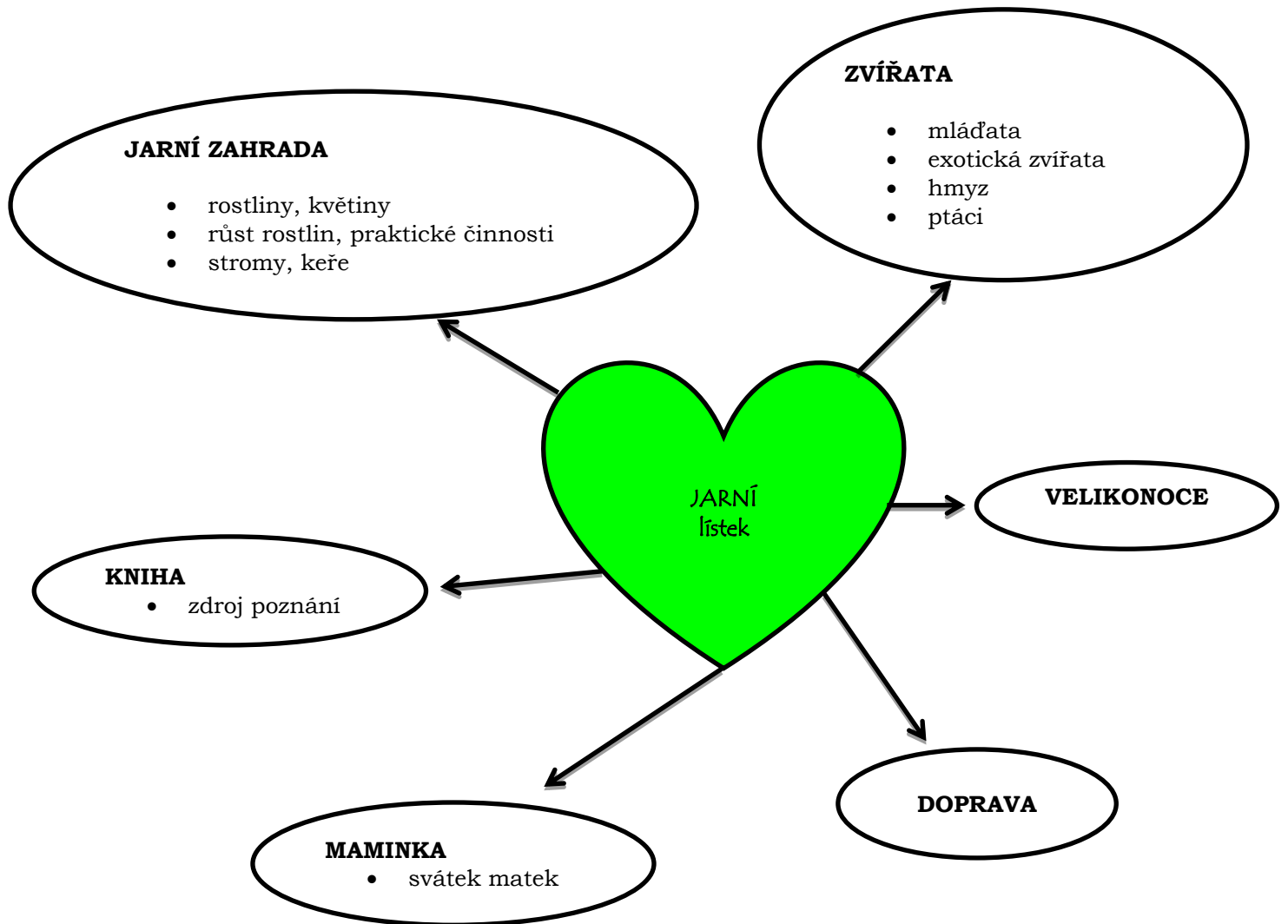


- Rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný).
- Rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký).
- Rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů.
- Orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed).
- Orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků.
- Posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně).
- Chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček).
- Rozlišovat roční období – zimu a její charakteristické znaky.

## 6.3. MENTÁLNÍ MAPA ŠVP III

### - JARNÍ lístek

(březen, duben, květen)



### 6.3.1. Integrovaný blok – JARNÍ lístek

#### Dílčí cíle

- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.

#### Vzdělávací nabídka

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- Smyslové a psychomotorické hry.
- Konstruktivní a grafické činnosti.
- Výtvarné činnosti, práce s modelínou.
- Práce s didaktickými obrázky (dopravní prostředky, květiny apod).
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika).
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
- Hry na dopravním koberci.
- Konstruktivní hry.
- Zkoumání vlastností a experimenty.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví a osobního bezpečí.
- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi).

- Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím.
- Hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat.
- Předplavecký výcvik.

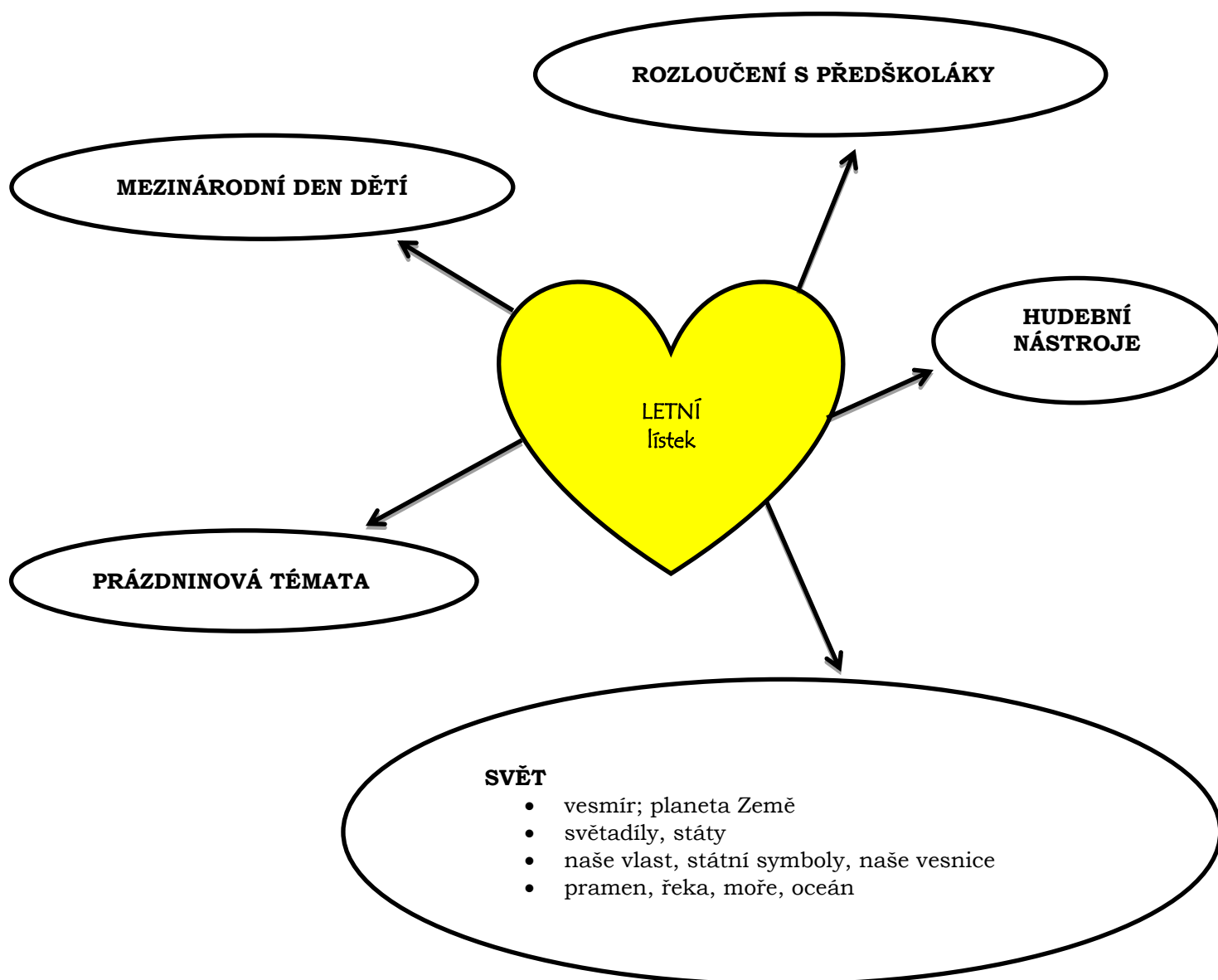
### **Konkretizované výstupy**

- Být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě.
- Pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus.
- Doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech).
- Znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci).
- Vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu.
- Mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí.
- Používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky.
- Dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek.
- Navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...).
- Rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení).
- Chápat základní pravidla chování pro chodce.
- Odlišit hru od systematické povinnosti.
- Umět kooperovat, dohodnout se s ostatními.
- Přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč).
- Odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné.
- Plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč).
- Projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.).
- Obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- Rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání.
- Ctít oslavy narozenin, svátků, slavností.
- Rozlišovat roční období – jaro a jeho charakteristické znaky.

## 6.4. MENTÁLNÍ MAPA ŠVP IV

### - LETNÍ lístek

(červen, červenec, srpen)



### 6.4.1. Integrovaný blok – LETNÍ lístek

#### Dílčí cíle

- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

#### Vzdělávací nabídka

- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- Hry na orientaci v prostoru (panák, guma).
- Řazení obrázků podle děje.
- Práce s encyklopedií, mapou, prohlížení fotografií z cest.
- Seznámení s cizími (slovanskými jazyky), krátké texty, překlad.
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů).
- Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé.
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové).

- Činnosti zasvěcující dítě do vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- Rozlišovat roční období – léto a jeho charakteristické znaky.
- Výlet.

### **Konkretizované výstupy**

- Postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly.
- Běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze.
- Vyrovňovat svalové dysbalance v běžném pohybu.
- Otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace.
- Házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí.
- Užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla).
- Pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.).
- Projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích.
- Poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma).
- Zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly).
- Poznat některé hudební znaky.
- Znat, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit.
- Vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce.
- Zvládnout samostatně oblékání, svlékání, obouvání, umět zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky – předškoláci.
- Samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek.
- Znat základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek.
- Uvědomovat si, co je nebezpečné.
- Projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám.
- Zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodií (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání panáka), krátký rytmický celek.
- Uplatňovat postřeh a rychlost.
- Mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.).

- Mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách).

**Obecná témata vycházející z integrovaných bloků (mentální mapy) daného období, jsou podrobněji rozpracována v tématickém týdenním plánu pedagogy, podle aktuálních podmínek a věku dětí.**



## 7. Evaluační systém

RVP PV stanovuje pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku a přináší sebou i funkční hodnocení a evaluaci. Smyslem evaluace je posunout práci směrem ke zvýšené kvalitě, odstraňovat nežádoucí návyky a neefektivní způsoby práce. Techniky k získání informací jsou rozhovory, diskuse, dotazníky, porady, hospitace.

Evaluace slouží k průběžnému vyhodnocování výsledků vzdělávání, podmínek a procesů vzdělávání i ke změnám organizace práce v mateřské škole. Poskytuje škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a slouží jako východisko po další práci.

### **Učitelky budou hodnotit podmínky MŠ**

- zejména materiální vybavení, pomůcky, hračky, podají návrhy na obnovu a doplnění
- spolupráci s rodiči – jak se podařilo zapojit rodiče do života školy, zda jsou zde podmínky pro dlouhodobá přátelství, děti i rodičů navzájem (potkávají se v MŠ i s mladšími sourozenci)
- hodnotí spokojenost rodičů s MŠ, zda si naši MŠ vyberou a svěří nám i mladší sourozence
- zda je MŠ schopná vytvořit podmínky a nabídnout zajímavé aktivity, aby se k nám rodiče se školáky a mladšími sourozenci rádi vraceli

### **Učitelky budou hodnotit integrované bloky:**

- Z hlediska obsahu, mohou doplňovat vlastní poznámky (zda něco chybí, čeho je příliš, co děti nejvíce zaujalo, co bylo pro děti obtížné, jak se dětem dařilo plnit cíle a hodnotit sebe sama)
- Jaké formy a metody vzdělávání se osvědčily při plnění cílů integrovaných bloků (individuální vzdělávání, skupinové, v MŠ, výlety, vycházky, soutěže)
- Zda se daří propojovat činnosti dětí napříč věkovou strukturou – aktivity pro mladší a starší děti, aktivity společné (ohleduplnost, pomoc mladším...),

### **Učitelky budou hodnotit tematické celky:**

- z hlediska úspěšnosti u dětí (zaujal, nezaujal ...)
- z hlediska naplňování specifických cílů (zda nabízené činnosti vedly k naplňování cílů nebo nevedly, zda byly naplňovány ještě jiné cíle, zda byly

činnosti ve vztahu k rozvoji dětí vyvážené a pestré nebo zda byly jednostranné)

- z hlediska získaných kompetencí (co se naučily, jaké zkušenosti získaly, nezískaly) zda se podařilo vyhnout se rizikům a podobně
- jednotlivých oblastí, které mají přímou souvislost s předškolním vzděláváním

Odtud pak učitelka vyvozuje závěry pro další práci s dětmi. Evaluační poznámky zapíše učitelky do TK nebo do třídních plánů, dále v písemné podobě předloží ředitelce hodnocení všech integrovaných bloků (event.. i tematických celků) a závěry projednají na pedagogických radách. V rámci pedagogických rad projednají průběh školních akcí a domluví nové návrhy na příště.

**Učitelky budou sledovat individuální rozvoj dětí** a hodnotit jejich učební pokroky, budou vycházet z RVP PV, například z očekávaných kompetencí:

- jak se dítě orientuje v prostředí MŠ
- zda dovede navázat kontakt s vrstevníky a dospělými
- jak zvládá koordinaci ruky a oka atd. – tedy kompetence v různých oblastech rozvoje dítěte
- zda se daří náprava řeči v logopedických chvílkách
- zda jsou po pedagogické intervenci patrné pokroky dětí se speciálními potřebami
- zda se daří vyhledat a podporovat děti nadané
- zda se za (pomoci asistenta pedagoga) daří plnit cíle IVP
- zda je připraveno na přechod do ZŠ
- zda je dostatečná podpora pro děti s odkladem školní docházky

Učitelky svá pozorování **nejméně 1x za pololetí zapíše do záznamových archů dětí.**

V souladu s požadavky RVP PV by učitelky měly postupovat tak, že budou průběžně sledovat, jak se dítě v jednotlivých zvolených ukazatelích vyvíjí, jak se lepší, zda dělá či nedělá očekávané pokroky.

Toto hodnocení bude podkladem pro individuální zaměření na dítě a pro individuální práci s ním.

**Učitelky budou provádět autoevaluaci**, navzájem hospitovat, předávat si informace o vzdělávání dětí, sdílet zkušenosti. K hodnocení podmínek školy i k sebehodnocení se mohou vyjádřit na pedagogických radách.

Ředitelka bude provádět hospitace dle potřeby.

Evaluace bude dále probíhat na základě zpětné vazby od okolí – dotazníky pro rodiče nových dětí, dotazníky pro rodiče již docházejících dětí, připomínky rodičů, zřizovatele, kontrolních orgánů atd.

**PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ MŠ**  
**školní rok 2017/2018**

- Bc. Miriam Drozdová
  - ředitelka školy, pedagog
  
- Jana Juráňová
  - pedagog, provozář
  
- Hana Tkadlecová
  - kuchařka, uklízečka
  
- Monika Filáková
  - chůva
  
- Jana Hrbáčková
  - účetní
  
- Mária Súkupová
  - pomocné práce ve školském zařízení